

je bila prosta zabava, in petje v občno zadovoljnost.

Jareninsko politično društvo je v odborovi seji v nedeljo dne 25. febr. soglasno in med splošnim odobravanjem sklenilo protest zoper krivično rovanje staj. nemških nacionalcev v zadevi imenovanja drugega šolskega nadzornika za Štajersko in se je odposlala prošnja na poslansko zbornico, da ona prisili vlado, da takoj imenuje drugega ljudsko-šolskega nadzornika za slovenske ljudske šole in sicer moža slovenske narodnosti in slov. misljenja. Peticija se je odposlala poslancu Žičkarju.

Drobiž po 2 in 20 vinarjev bo bržkone odpravljen, ker je baje jedina ovira, da se nova veljava ne more naglo udomačiti med ljudstvom. V finančnem ministerstvu se neki že resno pečajo s to zadevo.

Slovenska gimnazija v Ptujju. Po Spodnjem Štajerskem se je začelo gibanje, da se v Ptujju ustanovi slovenska gimnazija. Uredba sedanje nemške gimnazije v Ptujju je nezgodna za nas Slovence.

Nova iznajdba Slovenca. Slovenski ključavničar v Celju g. Ivan Rebek je izumil nov aparat za streljanje proti toči. Novi aparat strelja močno in hitro ter je izključena pri njem vsaka nevarnost za strelca.

Iz drugih krajev.

Vojska v Južni Afriki. Najnovejša zanesljiva vest iz vojske je, da se je burski general Cronje udal angleškemu generalu Robertsu. S Cronjetom se je moralo udati kakih 3000 vojakov, drugi pa so že prej odšli. General Cronje se ni mogel delj časa Angležem ustavljati, kajti njegovim 3000 vojakom stalo je nasproti 40000 Angležev. Pravzaprav so ga prisilili k udaji angleški topovi. Cronje se je držal celih 11 dni. Tudi Angleži hvalijo pogumnost in neustrašenost burskega generala.

Prvi podpredsednik državne zbornice bi naj postal po želji Nemcev radikalec Prade. Danes v četrtek bi morala biti volitev. Toda ker v predsedstvu ni Slovana, Čehi in Slovenci nečajo voliti Prade, ampak so imeli včeraj skupno sejo ter se pogovorili za Čeha dr. Žačeka. Ta odločen korak pa je tako ustrašil Poljake in konservativne Nemce, da se je včeraj takoj sklical izvrševalni odbor desnice, o katerem se je mislilo, da je že za vselej zaspal. V odboru se ni doseglo sicer še nobeno sporazumljenje, ampak le toliko, da se bo volitev vršila še le v ponedeljek. Slovenci volilci se veselijo, ko vidijo svoje poslance ob strani Čehov.

Mladočehi so zmagali v mestni skupini Štan s svojim kandidatom dr. Čelakovskim. Toda boj je bil hud in še le v ožji volitvi je propadel češki radikalec dr. Baxa.

Napad Lucchenija na nadzornika jetnišnice Perrinija v Genovi. Predzadnje nedeljo sta ubežala dva jetnika iz jetnišnice v Genovi, kjer je zaprt tudi morilec naše cesarice, Lucheni. Vsled tega se je poostrija ječa vsem jetnikom ter se je začelo strožje paziti na nje. Nekoliko tega poostrenja zadelo je tudi Lucchenija in sicer je odredil nadzornik jetnišnice Perrini, da bo dobival Luccheni odslej samo eno knjigo na teden za čitanje. Luccheni je bil s to novotarijo nezadovoljen in je prosil, da ga odvedejo k nadzorniku, da se mu pritoži. To so storili, ali nadzornik mu je povedal, da mu za sedaj ne more pomagati. Na to so Lucchenija odpeljali v celico. Tam je postal jako nemiren in nevoljen. Čez nekaj časa je naprosil stražarje, da ga zopet popeljejo k nadzorniku. Tu je začel Luccheni skoro zahtevati od njega, da mu dovoli več knjig na teden. Nadzornik ga je strogo zavrnil ter mu odgovoril, da ostane pri tem, kar je odredil. Nato je obrnil hrbet Luccheniju. Luccheni pa je vskliknil: Gospod nadzornik, Vi bodete obžalovali to. Na te besede se nadzornik zopet naglo obrne proti Luccheniju — a Luccheni je v tem hipu zamahnil proti z njemu z

desnico, v kateri je držal neko orodje. Nadzornik se umakne naglo ter še pravočasno, da ga ni Luccheni zadel. Potem popade Lucchenija in med njima se je vnel hud boj. Stražarji, ki so stali pred vrati, so začeli ropot v sobi in so pritekli nadzorniku na pomoč ter so uklenili Lucchenija. Odpeljali so ga v podzemeljsko temno celico, iz katere sme le vsaki tretji dan nekoliko na zrak. Orodje si je naredil iz ključa, katerega je na tleh zbrusil v bodalo.

Krvnikom na Dunaju je imenovan Jožef Lang. Prosilcev je bilo 18. Lang je izboren telovadec, v navadnem življenju pa je bil točaj kave ter je večkrat prostovoljno že pomagal pri obešanjih.

Društvene zadeve.

Vabilo. K odborovi seji družbe duhovnikov lavantinske škofije dne 6. marca t. l. v torek ob 11. uri predpoldan uljudno vabi čč. gg. odbornike. predstojništvo.

Slovenska čitalnica v Mariboru je priredila zadnje soboto dne 24. febr. elegantno maskarado v Narodnem domu, ki je bila prav dobro obiskana. Kmalu po 8 uri zvečer so začele prihajati lepe maske, ki so skraja kaj tajnostno med seboj šepetale, da bi se ne izdale radoznalim gledalcem. Naj naštejemo nekatere maske, ki so nam ravno še ostale v spominu in ki smo jih mogli razbrati iz živahnega vrvenja in drvenja. Prišli so trije domini (karmirudeči, rosa in črni), nagajiv bebe (svetlorosa), dve brhki Gorenjki, ljubezniva Korošica iz Ziljske doline, črnooka Dalmatinka, evropsko vzgojena Japonka, vedeževajoče ciganke, mlada Hrvatica, krasno modro nebo s svetlim solncem, lepo večerno nebo z brezštevilnimi zvezdicami itd. itd. izmed moških mask so vzbujale pozornost: princ, Grk, Črnogorec, Burec, različni klovnji itd. itd. Razvilo se je kmalu živahno kramljanje in zabavanje. Videlo se je, da se nihče ne dolgočasi. Prirediteljem tega večera gre vsa čast in hvala!

Zabaven večer je priredila «Slovenska čitalnica» 26. febr. kot odhodnico svojemu članu gosp. Cerjaku. Zbralo se je lepo število dam in gospodov, da še zadnjikrat preživijo v družbi s spoštovanjem in ljubljenim soudom. Večer je bil jako prijeten.

Kat. delavsko podporno društvo v Vitanju je imelo 25. febr. prav dobro obiskan shod. Iz letnega poročila je razvidno, da se je tekom leta 1899 društveno premoženje pomnožilo od 169 na 230 gld., čeravno so tekom leta dobivali bolani in obnemogli udje obilo podpore. Do zdaj se je odbor držal pravila, da dobiva ud. ki plačuje po 40 vin. na mesec udnine, po 4 K podpore na mesec; kdor plačuje po 60 vin., dobiva na mesec po 6 K, če zbolí. Pri občnem zboru je pristopilo več novih udov k društvu. To društvo se je ustanovilo l. 1896 najprej za drvarje v Rakovcu, ki niso zavarovani proti nezgodam ali boleznim pri nobeni zavarovalnici. Komajko so drvarji pristopili k našemu društvu, so nemškutarji zahtevali od drvarjev, da je treba zavarovati jih pri boleniški zavarovalnici. Ker jim je bilo pretežavno na dve strani plačevati, so iz našega društva razun enega vsi izstopili. A zdaj spoznajo zopet dobroto kat. delavskega podpornega društva in 25. febr. jih je nekaj prišlo v kat. del. podporno društvo nazaj. Nemškutarji delajo pač povsod zgago; a slednjic se vendar ljudem odpirajo oči.

Poučen shod na Pilštanju. V nedeljo dne 4. marca popoldne ob 2. uri je zborovanje kmetijske zadruge »Pilštanj z okolico« v prostorih Jož. Gubenška na Pilštanju. G. Ivan Kač govoril bode o umetnih gnojilih. K obilni udeležbi vabi odbor.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali: Sl. posojilnica v Mariboru 700 K, sl. hranilno in posojilno društvo na Ptujju 200 K, sl. posojilnica v Brežicah 20 K, čast. gosp. Martin Meško, župnik na Kapeli 6 in neimenovan 4 K.

Gospodarske stvari.

Vrednost gnojnice.

Vsaki kmet ve, koliko je vreden hlevski gnoj, redkokdaj pa vidiš, da bi kmetje tudi gnojnico tako nabirali kakor gnoj in jo potem tudi prav porabili. Nikjer se pri nas ne vidi gnojnične jame, povsod pa, da teče gnojnica po potu in po vasi naprej. To kaže, da večina naših kmetov ne vedó, da more gnojnica na naših poljih, posebno pa na travnikih, mnogo koristiti in hlevski ali pa umetni gnoj nadomestiti.

Glavne tvarine v gnojnih sploh so: dušik, fosforova kislina in kali; te tvarine kupujemo tudi v umetnih gnojilih. V gnojnici nahajajo se 0-15% dušika, 0-50 kalija in nekaj kislina. Ako računimo po vrednosti umetnih gnojil, je en hektoliter gnojnice vreden 25 kr. Od ene srednje goveje živine se dobi na leto okoli 30 do 40 hektolitrov gnojnice; od 5 krav na pr. se lahko nabere na leto 150 hektolitrov gnojnice in ako hektoliter računimo samo po 20 kr., iznaša na leto 30 do 49 gld. Kakor se pa sedaj ravna z gnojnico, da se namreč deloma posuši, deloma pa izteče, izgubimo gotovo polovico, ali pa vso zgornjo vrednost, t. j. do 20 gld. Ta dokaz je sicer le teoretičen (bolj znanstven), vidi se pa vendar, da je nepravilno ravnanje z gnojnico kmetu v veliko škodo.

Navadno se gnojnica zbira v odprtih in plitvih gnojničnih jamah poleg hleva. Potrebno pa je, da se jame iz cementa in kamna naredé; v majhnih kmetijah, kjer nimajo veliko živine, more jo kmet sam napraviti in namesto cementa in kamna naj vzame glinjo (ilovico). Glavna reč je le, da gnojnica ne more izteči. Naravnost iz hleva v jamo naj se naredi jarek, po katerem teče gnojnica iz hleva. Za izvožnjo na polje se naj rabi sod ali druga primerna posoda. — Gnojnici pa manjka fosforove kislina. Ta važni snov pa rastline ravno tako potrebujejo, nego dušik in kalij, ki sta v gnojnici. Večletno gnojenje s samo gnojnico povzroča nastop raznih plevel; to se je že marsikateremu dogodilo in ga vstrašilo. Manjkajoča kislina se nadomesti s superfosfatom. Na 400 litrov gnojnice se vzame 1 kg. superfosfata, ali pa na 100 litrov $\frac{1}{4}$ kg.; 100 kg. superfosfata stane 11 K 40 v, in na tej množini ima en kmet celo leto zadosti.

Najugodnejši uspehi se z gnojnico dosežejo na travnikih. Pri sodu mora biti na zadnjem kraju voza luknja in naprava, da se iztekajoča gnojnica enakomerno razdeli, in sicer tako široko, kakor je širok voz. Travniki se gnoji navadno v marcu ter aprilu, ob letu pa neposredno po košnji; izrastla trava se z gnojnico ne sme gnojiti, ker bi vtegnila po nji dišati. Opomniti moram še, da je sveža gnojnica zo mlado travo preojstra in da jo je treba pustiti nekaj tednov v jami. Ako je pa treba travnik s svežo gnojnico politi, naj se pred porabo prilije polovica vode, da gnojnica postane manj ojstra. Kmalu se na travnikih vidi, da je na pogojenih krajih trava bolj temna, večja in tečnejša. Poskušnje so pokazale, da v mnogih slučajih gnojnica isti uspeh prinese, kakor umetna gnojila. V Švici, kjer je živinoreja na jako visoki stopinji in kjer so kmetje večinoma v blagostanju, skrbno nabirajo vsako kapljico gnojnice in povišajo ž njo doneske travnikov. Pri nobeni hiši ne manjka gnojnične jame in po vsaki košnji na novo pognoje travnike. Kmetje, glejte torej bolje na gnojnico, saj nabiranje ne stane nič. Porabite jo za gnojenje travnikov, da tako pridelate več krme; s tem bode mogoče več ali pa boljšo živino rediti. — Ta izvrstni gospodarski članek povzeli smo iz koroškega «Mira», katerega ob tej priliki premožnejšim našim rodoljubom prav toplo priporočamo.